

Zasedání Zastupitelstva Ústeckého kraje

Dne:

25. 6. 2014

Bod programu:

41

Věc:

Poskytnutí institucionální podpory na dlouhodobý koncepční rozvoj veřejné výzkumné instituce Ústeckého kraje, Ústav archeologické památkové péče severozápadních Čech. v.v.i. v letech 2015 - 2019

Důvod předložení:

Financování veřejné výzkumné instituce od 1.1.2015 dle ust. § 3 odst. 3 písm. a) a ust. § 4 odst. 2 písm. a) bod 1 zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků

Nárok na rozpočet Ústeckého kraje:

Zahrnuto v rozpočtovém výhledu 2015 - 2019

Zpracoval:

Mgr. Radek Spála,
vedoucí odboru kultury a památkové péče

Předkládá:

Jitka Sachetová,
členka Rady Ústeckého kraje

Konzultováno:**Projednáno v Radě Ústeckého kraje: ANO**

usnesení číslo: 53/50R/2014

dne:

hlasování:

21. 5. 2014

pro

10

proti

0

zdržel se

0

Předáno OOKÚ:

11. 6. 2014

Expedováno:**Přílohy:**

1. Koncepce rozvoje Ústavu archeologické památkové péče severozápadních Čech, veřejné výzkumné instituce na léta 2015 – 2019.
2. Rozhodnutí o poskytnutí institucionální podpory dlouhodobého koncepčního rozvoje veřejné výzkumné organizace.
3. Výsledky předávané do Registru informací o výsledcích výzkumu Rady vlády pro výzkum a vývoj

Návrh na usnesení:

Zastupitelstvo Ústeckého kraje po projednání

A) *schvaluje*

1. Koncepci rozvoje Ústavu archeologické památkové péče severozápadních Čech,

- veřejné výzkumné instituce na léta 2015 – 2019 dle přílohy č. 1 tohoto usnesení
2. Poskytnutí institucionální podpory dlouhodobého koncepčního rozvoje veřejné výzkumné instituce Ústav archeologické památkové péče severozápadních Čech, v.v.i. na léta 2015 – 2019 rozhodnutím dle přílohy č. 2 tohoto usnesení

B) ukládá

Oldřichovi Bubeníčkovi, hejtmanovi Ústeckého kraje, podepsat rozhodnutí o poskytnutí institucionální podpory dle bodu A) 2. tohoto usnesení.

Termín: 10. 1. 2015

Důvodová zpráva:

Dle ustanovení § 37 zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon“) územní samosprávné celky v oblasti své působnosti poskytují podporu výzkumu, vývoje a inovací za podmínek stanovených tímto zákonem.

Navrhovanými usneseními je sledováno vytvoření předpokladů pro realizaci dalšího způsobu poskytnutí podpory výzkumu, vývoje a inovací z veřejných prostředků v Ústeckém kraji.

Poskytování institucionální podpory výzkumu, vývoje a inovací z veřejných prostředků dle výše uvedeného zákona je osvědčenou formou podpory z veřejných prostředků určených větším týmům a organizacím dlouhodobě se zabývajících aktivitami výzkumu, vývoje a inovací, aktivitami, které není možné ani účelné zajistit pouze na základě veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích.

V Ústeckém kraji je pouze jediný subjekt, který splňuje podmínky pro poskytnutí institucionální podpory na dlouhodobý koncepční rozvoj na základě zhodnocení dosažených výsledků výzkumné organizace.

Poskytování institucionální podpory z veřejných prostředků má ze zákona charakter dotace a její uvažovaná výše bude nad 200 tis. Kč. Rozhodnutí o poskytnutí podpory je v kompetenci zastupitelstva kraje (§ 36 písm. c) zákona o krajích).

Úhrada bude prováděna z prostředků Ústeckého kraje na výzkum a vývoj v souladu s ust. § 3 odst. 3 zákona a § 4 odst. 2 písm. a) zákona.

Odbor kultury a památkové péče má v rozpočtovém výhledu na roky 2015 – 2019 zahrnutý finanční prostředky na poskytnutí institucionální podpory Ústavu archeologické památkové péči severozápadních Čech, v.v.i.

Částky jsou stanoveny s meziročním navýšením 2014/2015 o 3%, v dalších letech o 2% - je tedy dodržen stejný přístup k nárůstu financování ze strany zřizovatele jako u příspěvkových organizací. Další prostředky na činnost je třeba získat formou příspěvků a dotací od ostatních poskytovatelů.

	r.2014	r.2015	r.2016	r.2017	r.2018	r.2019
Výše podpory v tis. Kč	5 310	5 470	5 580	5 690	5 800	5 920

Podpora bude poskytována jednorázově vždy na příslušný kalendářní rok za předpokladu, že budou splněny závazky příjemce podpory, vyplývající z rozhodnutí (rozhodnutí konzultováno s odborem LP), a že budou do informačního systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací zařazeny veškeré údaje dle nařízení vlády č. 397/2009 Sb.

Ústav archeologické památkové péče, v.v.i. má za sebou šedesátiletou historii organizace s výbornými výsledky na poli archeologické památkové péče a výzkumu. Po celé 20. století působil jako státní organizace. V roce 2001 byl převeden do zřizovatelské působnosti Ústeckého kraje a do r. 2006 fungoval jako příspěvková organizace kraje s plně hrazeným rozpočtem -

příspěvkem na provoz. V roce 2007 byl ústav transformován do podoby veřejné výzkumné instituce zřízené Ústeckým krajem dle zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích. Tato transformace umožnila velkou hospodářskou samostatnost a pružnější reagování na ekonomické požadavky investorů – hlavních příspěvateľů do rozpočtu organizace. V období let 2007-2009 byla ze strany zřizovatele řešena podpora formou jednoletých veřejných zakázek. Tento způsob se ukázal jako kontraproduktivní jak ve výši prostředků tak především ve stabilitě a zárukách poskytovaných na koncepční rozvoj ústavu. Z těchto důvodů došlo v r. 2009 ke schválení pětiletého období poskytování institucionální podpory dlouhodobého koncepčního rozvoje veřejné výzkumné instituce 2010-2014, za podmínek plnění každoročně stanovovaných hlavních odborných úkolů.

Institucionální podpora poskytovaná veřejné výzkumné instituci umožňuje vykonávat na území Ústeckého kraje kvalitní a efektivní archeologickou památkovou péči a ochranu archeologického kulturního dědictví, které je v majetku Ústeckého kraje. Institucionální podpora je zároveň jedinou zárukou koncepčního rozvoje této veřejné výzkumné instituce. Je také jedinou zárukou efektivního vysoce odborného zpracování dříve získaných dat z jednotlivých výzkumů, které nelze komplexně zpracovávat jiným způsobem než za použití institucionální podpory. Jejich zpracování totiž nelze zahrnout mezi náklady aktuálně dodavatelsky (investorsky) zpracovávaných výzkumů.

Hlavní prioritou ústavu byly a jsou velkoplošné záchranné archeologické výzkumy na stavbách dálnic, silnic a liniových staveb; v předpolí povrchových dolů, intravilánech měst apod. Zajišťuje péči o archeologické kulturní dědictví spojenou s výzkumy a dokumentací ničených, narušených a ohrožených archeologických památek. Tato činnost je provázena zpracováním těchto výzkumů v nálezových zprávách, komplexním zpracováním výsledků v odborných syntézách (databáze, přehledy apod.), archivací dat a zveřejňováním výsledků formou odborných i popularizačních publikací a výstav. Podrobné výčty publikací v rozličných periodikách u nás i v zahraničí jsou každoročně zaváděny do Registru informací o výsledcích výzkumu Rady vlády pro výzkum a vývoj (RIV). Výsledky, které byly předány do RIV v letech 2010 – 2013 jsou uvedeny v příloze č. 3.

Institucionální podpora tvoří cca 1/3 příjmů organizace, zbylou část tvoří příjem od investorů stavební činnosti. Podpora je použita ke komplexnímu zpracování dat, jejich vyhodnocení a publikování, při kterých se mimo jiné používají nedestruktivní metody (letecká a pozemní prospekce, geofyzikální měření) a aplikují moderní přírodovědecké postupy ve společenských vědách (antropologie, paleobotanika, paleozoologie apod.) vesměs ve spolupráci se specializovanými pracovišti Akademie věd ČR a vysokých škol u nás i v zahraničí. Nejen tyto metody, ale i uvedené pracovní postupy zpracování pak představují výsledky aplikovaného výzkumu v oboru, které jsou minimálně na republikové úrovni.

S ohledem na evidentní přesun kapacit ze stále ubývajících velkoplošných výzkumů k drobnějším a méně rozsáhlým výzkumům je oproti stávajícímu období institucionální podpory koncepcí rozvoje ústavu na léta 2015-2019 navrhováno soustředit se vedle stávajícího vědeckého zpracování a studia pravěku, rané doby dějinné a středověku severozápadních Čech také především na mezinárodní projekty a spolupráci, implementaci moderních nedestruktivních metod průzkumu, zvýšenou ochranu archeologického kulturního dědictví a inovace v oblasti technického zpracování archeologického materiálu. Zejména v posledních dvou oblastech vykazuje ústav již nyní velmi úspěšné výsledky, které je potřeba v rámci celého oboru středoevropské archeologie nadále rozvíjet a zdokonalovat.

V tabulce uvádíme přehled nákladů, výnosů, výsledku hospodaření po zdanění a výši institucionální podpory v letech 2010 – 2013.

rok	náklady	výnosy	výsledek hospodaření po zdanění	institucionální podpora
2010	12 096 000,00	14 603 000,00	2 428 000,00	5 000 000,00
2011	19 161 000,00	15 726 000,00	-3 435 000,00	5 000 000,00
2012	16 651 000,00	18 447 000,00	1 532 000,00	5 000 000,00
2013	16 346 000,00	15 564 000,00	-782 000,00	5 200 000,00

Vyjádření ředitele ÚAPP ke ztrátě v roce 2013: V roce 2013 jsme hospodařili s relativně velkou ztrátou (předběžně před auditem 782 tisíc Kč), při zachování zhruba stejného objemu rozhodujících položek s výjimkou příjmu ze záchranných archeologických výzkumů, a to jak na straně nákladů, tak i výnosů. Propad příjmů z hlavní činnosti jsme pro rok 2013 očekávali, plně se projevila obecná krize ve stavebnictví, na kterém jsme v oblasti příjmů závislí zhruba ze 40% objemu příjmů (zbývající 60% - část pokrývají výzkumy v areálech důlních společností). Naštěstí jsme v předchozím roce hospodařili s výrazným ziskem a celý nerozdělený zisk (635 tisíc Kč) jsme od počátku plánovali k použití na pokrytí očekávané ztráty roku 2013. Větší objem financí pochází i z výzkumné činnosti, mimo podpory od zřizovatele, z programu Cíl 3 (česko-saský projekt ArchaeoMontan, nárokové uznatelné náklady za rok 2013 jsou ve výši přes 91 tisíc EUR). Právě příjmy z tohoto projektu jsme částečně pokryli výpadek financí ze záchranné činnosti.

Zbývající ztráta (147 tisíc Kč) je kryta z rezervního fondu či z předpokládaného zlepšeného výsledku roku 2014, rozhodující bude stanovisko dozorčí rady ústavu. Tato ztráta však ve skutečnosti představuje část našeho podílu na financování výzkumného projektu ArchaeoMontan (10% z celkového objemu finančních prostředků projektu, jmenovitě za rok 2013 předběžně 9.100,- EUR).

Výhled na rok 2014 je optimistický, již dnes uzavřené smlouvy a přijaté objednávky (stav k 31. 3. 2014 – 8,5 milionu Kč) převyšují celkové příjmy z hlavní činnosti za loňský rok. Spolu s předpokládanými příjmy z projektu ArchaeoMontan (pro letošek ve výši do 3 milionů Kč) nám na příjmové stránce, po doplnění podpory od Ústeckého kraje (5,31 milionu Kč), pokrývá předpokládané náklady hospodaření.

Ústav archeologické památkové péče severozápadních Čech, v.v.i. vyvíjí maximální úsilí na získání dalších zdrojů na svoji výzkumnou a vědeckou činnost. Instituce získala finanční podporu ze zdrojů německé nadace ProArchaeologia Saxoniae na přípravu publikace laténského pohřebiště v Prosmykách u Lovosic).

Granty a další vnější prostředky na vědu v období 2009 – 2014

Grantová agentura Akademie věd ČR – projekt “Sklářství v pravěku a středověku: kulturní a technologické proměny (kód IAA8000020903), trvání v letech 2009 - 2011

pro rok 2009 92.000,- Kč

pro rok 2010 55.000,- Kč

pro rok 2011 99.000,- Kč

Nadace PRO ARCHAEOLOGIA SAXONIAE - projekt “Laténské pohřebiště v Lovosicích-Prosmykách”, trvání v letech 2011 – 2012

pro rok 2011 5.150,- EUR

pro rok 2012 3.150,- EUR

Cíl 3/Ziel 3, Program na podporu přeshraniční spolupráce EU, “Projekt ArcheoMontan”, trvání v letech 2012 – 2014.

Celkové předpokládané náklady na celé období řešení, po dílčích úpravách rozpočtu, maximálně do výše 398.644,- EUR (skladba: 85% Cíl 3; 5% státní rozpočet ČR; 10% vlastní prostředky ÚAPPSZČ). Reálně ale budou náklady celého projektu nižší.

Plánované aktivity v oblasti grantů a dalších vědeckých projektů financovaných mimo

institucionální podporu vědy a výzkumu od roku 2015

Předpokládáme pokračování projektu ArcheoMontan, financovaného z prostředků EU, nadále ve spolupráci s německými kolegy, předpokládané období poskytnutí podpory jsou roky 2016 – 2018. V případě úspěchu se budou celkové náklady pohybovat ve výši do 400.000,- EUR na celou dobu řešení (pravděpodobně 3 roky).

V letošním roce (2014) je opět vypsáno další kolo finančních podpor od nadace Pro Archaeologia Saxoniae (dvouleté projekty, tj. 2015-2016). Předpokládáme podání 3-4 žádostí, s jednotlivou výší maximálně 10.000,- EUR na dva roky a jednu žádost.

Další zdroje: je pravděpodobné, že jednotliví odborní pracovníci budou sami žádat či budou v badatelském týmu k žádosti o prostředky z grantových agentur, jmenovitě asi GAČR, AAK či TAČR.

Výzkumná činnost realizovaná z prostředků institucionální podpory podléhá schvalovacímu procesu Rady instituce Ústavu archeologické památkové péče severozápadních Čech. v.v.i., která v předstihu schvaluje detailní roční plány výzkumu. Kontrolní činnost zajišťuje Dozorčí rada instituce. Kontrolní činnost plnění koncepce výzkumu zajišťuje pravidelně Krajský úřad Ústeckého kraje prostřednictvím pracovníků odboru kultury a památkové péče. Rada Ústeckého kraje schvaluje závěrečnou zprávu o činnosti dle schválené koncepce a na základě schválení dochází k uvolnění finančních prostředků na další kalendářní rok.

Koncepce rozvoje Ústavu archeologické památkové péče severozápadních Čech, veřejné výzkumné instituce na léta 2015 – 2019 byla projednána v Komisi pro kulturu a památkovou péči dne 8. října 2013 (usnesení č. 6/7/2013), Radě pro vědu, výzkum, vývoj a inovace dne 19. listopadu 2013 (usnesení č. 3/5/2013) a Komisi finanční a investiční dne 22. dubna 2014 (usnesení č. 7/4FIK/2014). Členové všech komisí se shodli doporučit schválení poskytnutí institucionální podpory dlouhodobého koncepčního rozvoje veřejné výzkumné instituci na roky 2015 – 2019.